

Spreekbeurtpakket: Sprookjesachtige Spreekbeurt

Inhoud

- Anton Pieck
- De geschiedenis van de Efteling
- Sprookjes in de Efteling

Anton Pieck

Anton Franciscus Pieck wordt op 19 april 1895 geboren in Den Helder, samen met zijn tweelingbroer Henri. Vader Pieck is machinist bij de Marine en het gezin heeft het niet breed. Alle dubbeltjes moeten worden omgedraaid.

Jeugd

Als beide broers nog jong zijn, blijkt dat de tweeling een bijzonder tekentalent heeft. Vooral hun moeder stimuleert hen om daarmee aan de slag te gaan. Al op 11-jarige leeftijd wint Anton de eerste prijs op een tentoonstelling over handenarbeid. Hij maakte een mooie waterverftekening van een stilleven. De trotse Anton krijgt vijf tubes verf en een fixeerspuitje als prijs.

De tweeling maakt later van hun hobby hun werk. Ze leren tekenen en schilderen, perspectiefleer, anatomie en kunstgeschiedenis. Tot hun 17e jaar blijven de broers bij elkaar, tot ze slagen voor de 'middelbare akte', waarmee ze tekenles mogen geven.

Tekenleraar

Broer Henri vertrekt dan naar Amsterdam waar hij verder gaat studeren aan de Academie voor Beeldende Kunsten. Hoewel hij liever met Henri naar de Academie was gegaan, wordt Anton tekenleraar aan het instituut waar hij zijn middelbare akte haalde. Hij kiest voor een vast inkomen om het gezin Pieck te kunnen onderhouden. In de avonden tekent hij veel en oefent hij zichzelf.

In 1920 wordt hij leraar aan het Kennemer Lyceum in Overveen, waar hij veertig jaar les zal geven. Anton Pieck trouwt in 1922 met weefster Jo van Poelvoorde, met wie hij samen drie kinderen krijgt, dochters Elsa (1924) en Anneke (1925) en zoon Max (1928).

Kunstenaar

In de jaren na de Tweede Wereldoorlog wordt Anton steeds bekender als kunstenaar. Hij ontwikkelt een heel eigen romantische, nostalgische stijl, met veel details. In zijn vrije tijd neemt Anton betaalde opdrachten aan. Omdat hij geld verdient als leraar, kan hij kieskeurig zijn en doet hij alleen werk dat hij leuk vindt. Hiervoor reist Anton veel. Op zijn reizen, ver of dichtbij, schetst hij vele historische dorps- en stadsgezichten. Het liefst tekent hij ze terug in de tijd, in de 19e eeuw. Hij legt graag het gewone leven op straat vast: bakkers, slaggers, markten en spelende kinderen. Anton Pieck, die veel meer hield van het Sinterklaasfeest dan van Kerstmis, maakt tienduizenden tekeningen, aquarellen, schilderijen, etsen en houtsneden. Mensen van alle rangen en standen zijn liefhebbers van zijn werk. Zo groeit Anton Pieck uit tot een van de meest beroemde illustratoren van de 20e eeuw.

Sprookjes

Naast zijn illustraties voor kalenders, geboortekaartjes en persoonlijke boekenleggers maakt Anton Pieck ook tekeningen voor sprookjesachtige boeken. Bijvoorbeeld *Niels Holgerssons wonderbare reis* van Selma Lagerlöf en het beroemde *A Christmas Carol* van Charles Dickens. Anton Pieck heeft altijd wel iets gehad met sprookjes. In 1942 worden *de Sprookjes van Grimm* uitgegeven, met wel 210 sprookjes, waarvoor Anton Pieck illustraties maakt. Het illustreren van *de Sprookjes van 1001-Nacht* (zestien delen in acht banden) neemt wel dertien jaar in beslag! Bij vele lezers staan zijn fantastische tekeningen voor altijd in het geheugen gegrift.

De Efteling

Begin 1952 wordt Anton Pieck gevraagd om mee te werken aan het oprichten van een sprookjespark met speeltuin in Kaatsheuvel. Eerst twijfelt hij, maar dan wil hij toch meewerken aan dit avontuur. Zijn ontwerpen moeten heel precies worden nagebouwd. Er moeten eeuwenoude, scheve huisjes worden gemetseld, met echte dakpannen op de daken. En er is geen plaats voor papier-maché kabouters. Het moet kwaliteit zijn en precies lijken op zijn ontwerptekeningen. Burgemeester Van der Heijden en uitvinder Peter Reijnders gaan met zijn voorwaarden akkoord. En zo ontstaat het Sprookjesbos van de Efteling. Tot 1974 blijft Anton Pieck betrokken bij de Efteling. Hij noemt het zelf 'het dierbaarste avontuur in mijn leven'. Naast meer dan 1500 ontwerpen laat Anton Pieck de Efteling een bijzondere erfenis na. Nog steeds werken bestuurders en managers volgens de oorspronkelijke aanwijzingen van Anton Pieck. Zijn gevoel voor kwaliteit staat nog steeds voorop bij nieuwe ideeën en ontwikkelingen. Op 92-jarige leeftijd, in de nacht van 23 op 24 november 1987 overlijdt Anton Pieck. Een onafgemaakte tekening prijkt op zijn tekenplank.

Geschiedenis van de Efteling

60 jaar Efteling in een notendop:

De Efteling opent op 31 mei 1952 als Sprookjesbos met tien sprookjes, ontworpen en tot leven gebracht door Anton Pieck en Peter Reijnders. Het grote kasteel van Doornroosje, een prachtig plein met trompetterende herauten en dan die figuur met die lange nek... Bezoekers kijken hun ogen uit over zoveel wonderbaarlijks. In 2013 is het Sprookjesbos uitgegroeid tot 'de Wereld van de Efteling'. Op deze magische plek in het groen kunnen miljoenen bezoekers het hele jaar door verpozen. Ze zoeken hun grenzen op in uitdagende attracties als de stalen achtbaan Python, de waterachtbaan De Vliegende Hollander of de houten racer-achtbaan Joris en de Draak. Ze dromen weg in hele eigen, unieke attracties als het Spookslot, het oosterse Fata Morgana of in Droomvlucht, waar elfen en trollen wonen. Ze genieten van groot en klein entertainment en elke Efteling-dag wordt afgesloten met een voorstelling van Aquanura, de grootste fonteinenshow van Europa. Sinds 1 april 2010 is de Efteling 365 dagen per jaar open, een fantastische bestemming voor een korte vakantie in een groene omgeving.

Van trapveldjes naar de Wereld van de Efteling, een droomvlucht door de geschiedenis.

De pioniers

Het ontstaan van de Efteling gaat terug naar 1952, waarbij de opening van het Efteling Sprookjesbos als officiële datum wordt genomen. Duik je dieper in de geschiedenis, dan ligt de oorsprong van de Efteling eigenlijk in 1933. Kapelaan Rietra en pastoor de Klijn openen een paar trapveldjes en een speeltuintje voor de buurtkinderen. Het wordt een 'sportpark' genoemd. In 1949 bedenkt de burgemeester van Loon op Zand-Kaatsheuvel, mr. R.J.Th. van der Heijden, dat met het speeltuintje best toeristen getrokken kunnen worden, zelfs van over de lokale grenzen. Een jaar later richt hij de Stichting Natuurpark de Efteling op. De naam wordt geleend van de boerderij-herberg 'De Ersteling' die drie eeuwen daarvoor in Kaatsheuvel stond. Op eerste Pinksterdag 1951 wordt de vernieuwde Efteling-speeltuinen geopend. Anton Pieck wordt niet veel later gevraagd om het Sprookjesbos te ontwerpen. Nadat burgemeester Van der Heijden en uitvinder Peter Reijnders met zijn voorwaarden akkoord zijn gegaan doet hij dat heel graag. Anton Pieck werkt nauw samen met Peter Reijnders, die zorgt voor de techniek en beweging.

Officiële Opening

Op 31 mei 1952 wordt het Sprookjesbos officieel geopend. Er zijn tien sprookjes: het kasteel van Doornroosje, Sneeuwwitje en de zeven dwergen, De Kikkerkoning, De magische klok, De Chinese nachtegaal, De sprekende Papegaai, Langnek (De zes dienaren), de Kabouterhuisjes, de put van Vrouw Holle en De Kleine Boodschap. Er komen 222.941 bezoekers, die 80 cent (€ 0,36) voor een toegangskaartje betalen.

Stormachtige jaren

In 1954 wordt de miljoenste bezoeker ontvangen en het Sprookjesbos wordt uitgebreid. Een paar jaar later komt Holle Bolle Gijs in de Efteling wonen. Deze schrokop past precies in de filosofie van de Stichting, die de bescherming en verbetering van de natuur hoog in haar vaandel voert. Holle Bolle Gijs zorgt ervoor dat het park schoon blijft, omdat kinderen het leuk vinden zijn bolle buik te voeden. "Papierrr hierrr... Dank U wel!". Vanaf 1966 brengt de Efteling bijna jaarlijks een nieuwe attractie en komen er steeds meer bezoekers. In dat jaar opent 'de Indische Waterlelies' naar een sprookje van de Belgische Koningin Fabiola! De Stoomtrein rijdt zijn eerste rondje en het Diorama en Waterorgel worden toegevoegd. Het Victoriaanse Theater opent de deuren in 1972, het jaar waarin de Efteling bekroond wordt met 'de Pomme d'Or', de destijds hoogste toeristische onderscheiding ter wereld. Het 25-jarig bestaan, in 1978, wordt gevierd met de opening van het Spookslot.

Verbreiding

Eind jaren '70, begin jaren '80 wil de Efteling verder uitbreiden met attracties om andere doelgroepen te trekken. Zo wordt in 1981 de sensationele Python gebouwd, een stalen achtbaan met twee loopings en een dubbele kurkentrekker. Het was de eerste stalen achtbaan op het vaste land van Europa! Meer dan 300.000 bezoekers extra komen een kijkje nemen en durven een ritje in de Python aan. Dat jaar kiezen de rustige Gondoletta bootjes het sop. Hier kunnen bijvoorbeeld gezinnen met kleine of grotere kinderen, maar ook opa's

en oma's even rustig op adem komen, terwijl ze rondkijken over het water en de groene natuur. In 1982 nemen bezoekers voor het eerst plaats in de Halve Maen, een reusachtige schipschommel, de hoogste van de wereld! In 1983 stroomt het wilde water voor de eerste keer door de Piraña en een jaar later wordt het doek van drie nieuwe attracties gehaald: Carnaval Festival, Polka Marina en de Oude Tuffer. In 1985 opent tenslotte de Bobbaan.

Terug naar de sprookjes

De 'harde' attracties geven heel wat stof tot discussie. Er zijn voorstanders die het als aanvulling zien op het Sprookjesbos. En er zijn tegenstanders die vinden dat die snelle attracties helemaal niet bij de Efteling passen.

In 1986 keert de Efteling terug naar de sprookjes met Fata Morgana, de 'Verboden Stad'. Een zogenaamde darkride, geheel overdekt, en gebaseerd op de 'Sprookjes van 1001 Nacht'. Fata Morgana, met 120 levensechte bewoners, wordt geheel in eigen huis ontwikkeld en gebouwd. Een jaar later bekijken bezoekers de Efteling vanuit de nieuwe Pagode, de vliegende Thaise tempel, vanaf 45 meter hoogte. Een jaar later zit de Trollenkoning op zijn troon in het Sprookjesbos. Het Volk van Laaf, weer zo'n voorbeeld van een nieuw sprookje, komt in 1990 boven de aarde om tussen Roodkapje, Doornroosje, Holle Bolle Gijs en Langnek te komen wonen. Dat jaar trekt de Efteling ruim 2,5 miljoen bezoekers. In 1991 bouwt de Efteling de houten achtbaan Pegasus, naar het beroemde gevleugelde paard uit de Griekse mythologie. In het jaar waarin het Groot Efteling Zomercircus en de bouw van het Efteling Hotel ook de aandacht trekken, ontvangt de Efteling haar 50-miljoenste bezoeker sinds 1952.

Applause Award en Droomvlucht

Voor het 40-jarig bestaan van de Efteling in 1992 opent het Efteling Hotel met 120 kamers, waaronder speciale sprookjesachtige themasuïtes. Op het jaarcongres van de International Association of Amusement Parks and Attractions (IAAPA) wordt de Efteling uitgeroepen tot het beste park ter Wereld! Met de 'Applause Award' in de vitrine mag de Efteling zich twee jaar lang 's werelds mooiste en beste park noemen. Deze internationale erkenning is voor de Efteling een geweldige stimulans om door te gaan met de verbreding en verdieping van de Wereld van de Efteling.

Vanaf 1993 maken Efteling-gasten een 'Reis door de Wereld van Dromen en Sprookjes' in Droomvlucht, een publiekstrekker van de eerste orde. De bezoeker maakt kennis met Koning Oberon en zijn betoverende elfjes. Ook deze unieke attractie wordt bijna helemaal in eigen huis ontwikkeld en gebouwd. Droomvlucht krijgt direct de hoogste waardering ooit van de bezoekers. In 1993 wordt dan ook een record aantal bezoekers genoteerd: 2.717.000.

Over de parkgrenzen

Met het Efteling Hotel Kaatsheuvel is de eerste uitstap buiten de parkgrenzen gezet. Aan de zuidzijde van het attractiepark kan sinds 1995 worden gegolfd op het Efteling Golfpark. Met deze 95 hectare grote baan in het groen bevestigt de Efteling nog eens hoe belangrijk natuur en milieu zijn. Het attractiepark zelf krijgt een spectaculaire nieuwe entree, het Huis van de Vijf Zintuigen.

Entertainment

Vanaf 1994 wordt live-entertainment steeds belangrijker. Veel bezoekers komen kijken naar 'Showtime met Pardoes' en weer later de Belgische Samson & Gert. De shows bleken enorm aan te slaan en werden door de gasten beleefd als bijzondere attracties. In het Zomertheater staat in 1996 een betoverende, eigen productie op de planken: de Sprookjesshow. Voor de eerste keer viert de Efteling de Zeven Mijs Zomer: in juli en augustus is het park geopend van 10.00 tot 22.00 uur en zijn er optredens van vele Bekende Nederlanders.

Verder met sprookjes

In 1996 wordt Villa Volta in gebruik genomen, een sprookjesverhaal in een moderne uitvoering waarvan de bezoekers helemaal ondersteboven raken. Voor haar 45e verjaardag ontvangt de Efteling haar 65-miljoenste bezoeker. De attractie Vogel Rok wordt geopend in 1997. Vogel Rok is gebaseerd op het verhaal van Sindbad de Zeeman. Het Sprookjesbos wordt uitgebreid met de Reus & Klein Duimpje en Repelsteeltje. In 1999 krijgen het paleis van de keizer uit de Chinese nachtegaal, de herberg uit Tafeltje dek je, ezeltje strek je en knuppel uit de zak en het kasteel van de stiefmoeder van Sneeuwwitje een plaatsje in het Sprookjesbos.

Winterse taferelen

De Efteling opent in 1999 voor het eerst haar poorten tijdens de winter! Alle attracties zijn geopend mits de weersomstandigheden het toelaten. Daarnaast kunnen de bezoekers genieten van het IJspaleis (een overdekte ijsbaan), Kinder Winter Wonderland, de Langlaufbaan, Beierse Markt, winters entertainment en winterse hapjes en drankjes. Het werd een enorm succes met meer dan 188.000 bezoekers en intussen is de Winter Efteling niet meer weg te denken!

50^e verjaardag: PandaDroom en Efteling Theater

In 2002 bestaat de Efteling 50 jaar en viert dit met de attractie PandaDroom. Die is samen met het Wereld Natuur Fonds bedacht. Op de planken van het nieuwe, professionele Efteling Theater staat de Wonderlijke Efteling Show met magiër Hans Klok. Aan het jubileum worden een jubileumtentoonstelling, een documentaire en het boek 'Efteling, Kroniek van een Sprookje' gewijd. PTT Post geeft een serie Efteling-postzegels uit.

Wonderlijke Efteling Show, Muscial Doornroosje en Meisje met de Zwavelstokjes

In 2003 speelt de nieuwe Wonderlijke Efteling Show, met magiër Christian Farla. De Efteling slaat een nieuwe weg in met de avondvullende familiemusical Doornroosje in het Efteling Theater, gevolgd door de musical De Kleine Zeemeermin. Een jaar later opent het nieuwe Efteling Museum. Tijdens de Winter Efteling maakt intussen het 25e sprookje in het Sprookjesbos haar opwachting: het Meisje met de Zwavelstokjes.

Hans Christian Andersen en De Vliegende Hollander

In 2005 viert de Efteling de 200ste geboortedag van Hans Christian Andersen met een themasuite in het Efteling Hotel en een dagelijkse Sprookjesshow met sprookjes van zijn hand. Een jaar later wordt de animatieserie 'Sprookjesboom' uitgezonden op de Nederlandse en Belgische televisie en de musical TiTaTovenaar wordt opgevolgd door de musical Annie. In 2007 wordt de spectaculaire nieuwe attractie De Vliegende Hollander geopend. De unieke attractie is een combinatie van een walk-through, een darkride, een rollercoaster en een watercoaster. De Vliegende Hollander wordt in eigen huis ontwikkeld en gebouwd. Voor het eerst wordt op 7 juli (7-7-'07) de Dag van het Sprookje gevierd.

Efteling Radio, The Sound of Music en Efteling Bosrijk

In het voorjaar van 2008 ontvangt het Efteling Hotel haar miljoenste bezoeker en op 21 juli lanceert de Efteling haar eigen radiostation: Efteling Radio. In september vinden de eerste opnames plaats van de nieuwe tv-serie TiTaTovenaar en dat najaar gaat de grootste musical ooit in het Efteling Theater in première: The Sound of Music. Een jaar later betreft Assepoester haar huisje in het Sprookjesbos en staat Sprookjesboom de Musical als eerste eigen musicalproductie in het Efteling Theater. Eind 2009 overnachten de eerste gasten in Efteling Bosrijk, een vakantiepark met huisjes en appartementen in de natuur. Met de komst van het vakantiepark is de Efteling een korte vakantie bestemming geworden.

Jaarrond openstelling, Joris en de Draak, Raveleijn en de musical Droomvlucht

Vanaf 1 april 2010 blijven voor het eerst in de 58-jarige geschiedenis van het attractiepark, de poorten het hele jaar open. Vanaf nu vertelt Sprookjesboom 365 dagen lang verhaaltjes in het Sprookjesbos. In de zomer opent en nieuwe, houten racer-achtbaan Joris en de Draak, waarin bezoekers het tegen elkaar opnemen om de snelste tijd. In november gaat de musical Kruimeltje in première in het Efteling Theater. Een jaar later wordt op 8 april de mysterieuze stad

Raveleijn geopend in het bijzijn van 230 Nederlandse burgemeesters. Raveleijn vormt het decor voor een spectaculaire parkshow met paarden en echte raven. Raveleijn is multimediaal met o.a. een TV serie, het boek van Paul van Loon en een speciale online game. Op 9 oktober gaat de musical Droomvlucht in première in het Efteling Theater. De Winter Efteling betovert haar bezoekers met indrukwekkende illusies na zonsondergang en voor het eerst wordt Oud & Nieuw met spectaculair vuurwerk in het park gevierd.

60e verjaardag: Aquanura en de Nieuwe Kleren van de Keizer

Het jubileumjaar 2012 staat bol van de nieuwigheden. Van de opening van pannenkoekenrestaurant Polles Keuken, tot het nieuwe sprookje in het Sprookjesbos de Nieuwe Kleren van de Keizer. Aquanura brengt met herkenbare Efteling-melodieën en zo'n 200 fontein sprookjes als De kikkerkoning en De Indische waterlelies, maar ook attracties als Spookslot, Raveleijn en Droomvlucht tot leven. Een nieuwe herinnering aan een prachtige dag in de Efteling.

Sprookjes in de Efteling

Assepoester

De Bremer Stadsmuzikanten

De prinses op de erwt

Het bruidskleed van Genoveva (de gekleurde duiven)

Het stoute prinsesje (de sprekende papegaai)

De Chinese Nachtegaal

De Draak

De Ganzenhoedster

De Indische Waterlelies

De Kikkerkoning

De kleine Zeemeermin

De Magische Klok

De nieuwe Kleren van de Keizer

De Rode Schoentjes

De Trollenkoning

De Wolf en de zeven Geitjes

Doornroosje

Hans en Grietje

Het kabouterdorp

Klein Duimpje

Het Meisje met de Zwavelstokjes

Holle Bolle Gijs

Klaas vaak

Kleine Boodschap

Langnek

Raponsje

Repelsteeltje

Roodkapje

Sneeuwitje

Stenen kip

Tafeltje dek je, ezeltje strek je en knuppel uit de zak

De Tuinman en de Fakir

Vrouw Holle

Zwaan kleef aan

In het Sprookjesbos staan bovendien de beroemde 'muzikale' paddestoelen, waaruit de muziek klinkt van de kabouter in de Kabouterboom.

